

KETENAANPAK

INTRAFAMILIAAL GEWELD
WEST-VLAANDEREN

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

DEPARTEMENT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

**SAMENWERKEN OM
GEWELD IN HUIS
TE STOPPEN**

WAT IS KETENAANPAK INTRAFAMILIAAL GEWELD?

INHOUD

WAT IS KETENAANPAK INTRAFAMILIAAL GEWELD?	3
VOOR WIE IS KETENAANPAK?	4
ALGEMENE BASISPRINCIPES	5
INFORMATIEDELING	6
PARTNERS & STRUCTUUR	7
KETENAANPAK IN 6 STAPPEN	8
AANMELDEN	11

De Ketenaanpak intrafamiliaal geweld (IFG) is een methodiek die op basis van de Omzendbrief WVG van 27 maart 2017 over heel Vlaanderen wordt uitgerold. Eén van de belangrijkste aspecten hierin, namelijk het delen van informatie in concrete casussen, kreeg op 6 juli 2017 een wettelijke basis via het nieuwe artikel 458ter in het Strafwetboek (SW)¹.

¹ Wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie.

De Ketenaanpak IFG West-Vlaanderen (KAW) is een samenwerkingsverband tussen partners uit drie domeinen: politie en parket, hulpverlening en bestuur. De voorwaarden van de samenwerking zijn vastgelegd in een overeenkomst die zoals voorzien in voormeld artikel 458ter door de procureur des Konings is goedgekeurd.

Het gaat om een pilootproject in de gerechtelijke afdeling Brugge (23 gemeenten) voor de periode 1/9/2018 - 31/8/2019.

>> DOEL VAN DE SAMENWERKING

Met KAW willen we in cliëntsystemen uit de pilootregio het geweld **stoppen**, herhaling van geweld **voorkomen** en beschermende factoren **vergroten**.

Daarnaast willen we de voorwaarden scheppen om de pilootfase op te schalen naar een permanente samenwerking over heel West-Vlaanderen. We zetten daarom in op

- > de organisatie van de samenwerking tussen de partners
- > het concretiseren van het juridische kader voor informatiedeling dat gecreëerd werd via art. 458ter SW
- > het operationaliseren van de aspecten inzake gegevensbescherming, conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

VOOR WIE IS KETENAAANPAK?

Ketenaanpak IFG West-Vlaanderen (KAW) richt zich op gezinnen die geconfronteerd worden met intrafamiliaal geweld in combinatie met andere problemen.

We hanteren daarbij de volgende richtlijnen.

- > Er is onveiligheid voor directe en indirecte (bv. kinderen die getuige zijn) slachtoffers.
- > Er zijn meerdere partners in het gezin aan het werken en het dossier vraagt om een gecombineerde en afgestemde aanpak van hulp en strafrecht.

- > Naast het geweld doen zich problemen voor op verschillende leefdomeinen (meervoudige problematiek).
- > Er is sprake van een perspectiefloze, vastlopende of uitzichtloze hulpverlening, een moeizame opstart van strafrechtelijke en/of bestuurlijke maatregelen of van een uitzichtloos traject.

KAW richt zich op het hele cliëntsysteem: slachtoffer(s), pleger(s), kind(eren).

Tijdens de pilootperiode ligt de focus op partnergeweld en wordt het aantal dossiers beperkt tot twintig om de scope voor alle partners beheersbaar te houden.

ALGEMENE BASISPRINCIPES

De aanpak is gebaseerd op de gedeelde overtuiging bij de partners dat intrafamiliaal geweld nooit aanvaardbaar is. Uitgangspunten met betrekking tot de rol van zowel cliënten als professionals zijn:

- **Systeemgericht werken** naar alle leden van het cliëntsysteem.
- **Aanklampende hulpverlening:** cliënten motiveren om hulp te zoeken om de geweldsituaties te stoppen en tot herstel te komen.
- **Doorbreken van de intergenerationale overdracht.**
- Waar nodig **afspraken** maken over de **timing** van de justitiële afhandeling als tegelijk een hulpverleningstraject loopt (bv. nieuwe verhoren, op zitting brengen).
- **Responsabilisering:** de verantwoordelijkheid van de cliënten vooropstellen.
- **Empowerment:** de (latent) aanwezige eigen mogelijkheden en krachten aanspreken.
- **Betrokkenheid van de cliënt:** het cliëntsysteem wordt zoveel mogelijk betrokken bij de hulpverlening die gaat ingezet worden.

>> GEÏNTEGREERDE AANPAK

De partners komen wel uit verschillende domeinen (hulp- en zorgverlening, politie, justitie en bestuur) maar werken samen om tot een gezamenlijk plan van aanpak te komen. KAW neemt de aansprakelijkheid of de taken van de betrokken diensten niet over, zij blijven zelf verantwoordelijk voor het eigen handelen t.a.v. cliëntsysteem.

Er wordt zo veel mogelijk gestreefd naar een objectieve en gestandaardiseerde afhandeling van dossiers, waarbij elke partner vanuit zijn eigen professionaliteit de context van het volledige cliëntsysteem benadert. Hierbij is het delen van alle relevante informatie cruciaal en wordt er voor elk dossier een risicotaxatie opgemaakt zoals opgenomen in het dossierbeheersysteem, die mee als basis dient voor het plan van aanpak (zie p. 9).

>> AFSTEMMING

Een grote meerwaarde van deze vorm van casusgericht samenwerken is dat de afgesproken acties in het plan van aanpak op elkaar afgestemd worden. Dit plan wordt opgevolgd door een casusregisseur, die het mandaat krijgt van alle betrokken diensten om deze afstemming te realiseren en het helikopterperspectief over deze acties en het cliëntsysteem te bewaren.

>> GELIJKWAARDIGHEID

Alle diensten en organisaties werken samen op basis van gelijkwaardigheid, zowel bij de informatiedeling, als bij het opmaken van het plan van aanpak, als in de uitvoering daarvan. Er wordt oplossingsgericht gewerkt op basis van loyaliteit en respect voor ieders opdracht en voor de context waarbinnen die opdracht wordt uitgevoerd.

INFORMATIEDELING

>> BEROEPSGEHEIM EN SPREEKRECHT

De betrokken medewerkers die uit hoofde van hun gedeelde werkzaamheden binnen KAW kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, zijn gebonden aan het beroepsgeheim zoals voorzien in artikel 458 van het Strafwetboek.

Het nieuwe artikel 458ter SW voorziet echter in de mogelijkheid om informatie te delen in het kader van het KAW-overleg. De 'met redenen omklede toestemming' die hiervoor vereist is werd verleend door de ondertekening van de pilootovereenkomst door de procureur des Konings. Zoals voorzien in 458ter SW wordt hierin opgenomen wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten.

>> EIGEN DEONTOLOGISCHE RICHTLIJNEN

De leden van het operationeel team en de casusregisseurs beschikken over een mandaat om namens hun eigen organisatie een bijdrage te leveren aan de multidisciplinaire aanpak van intrafamiliaal geweld. Zij hebben ruimte om cliëntinformatie te delen met de andere deelnemende diensten, volgens hun eigen deontologische richtlijnen en juridisch kader.

>> GEGEVENSBESCHERMING

De verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de ketenaanpak gebeurt in een beveiligde dossieromgeving. De persoonsgegevens zijn enkel toegankelijk voor de leden van het operationeel team en de casusregisseurs. De verwerking gebeurt conform de in België van toepassing zijnde gegevensbeschermingsregelgeving, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

PARTNERS & STRUCTUUR

De pilootovereenkomst voor de Ketenaanpak IFG West-Vlaanderen werd afgesloten tussen de volgende partners:

CENTRUM ALGEMEEN WELZIJSWERK

VERTROUWENSCENTRUM KINDERMISHANDELING

AGENTSCHAP JONGERENWELZIJN (OCJ EN SOCIALE DIENST JEUGDRECHTBANK)

SECTOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

JUSTITIEHUIS

PARKET

LOKALE POLITIE

SOCIAAL HUIS

STAD/GEMEENTE

Elke partner heeft een vertegenwoordiging in de stuurgroep die de samenwerking aanstuurt en opvolgt en vaardigt ook een medewerker af voor het operationeel team dat de casusbespreking behandelt.

De werking van de stuurgroep en het operationeel team wordt ondersteund door het coördinatieteam intrafamiliaal geweld vanuit de afdeling Justitiehuisen.

KETENAANPAK IN 6 STAPPEN

STAP 1: AANMELDING

Elke professionele dienst die bij het gezin betrokken is, kan via een van de kernpartners een situatie van intrafamiliaal geweld bij de Ketenaanpak IFG aanmelden. U wordt vanaf dan betrokken bij de ketenaanpak maar in afwachting van verdere stappen blijft u uw rol vanuit uw eigen dienst opnemen.

Wat doet u als aanmelder?

- U **informeert** het gezin over de Ketenaanpak IFG en over uw vraag of beslissing om hun situatie aan te melden. U be vraagt hun wensen en noden.
- Als het niet haalbaar is om de pleger te informeren (bijvoorbeeld om veiligheidsredenen), dan is het voldoende om het slachtoffer te informeren. We bekijken dan samen hoe en wanneer de pleger kan ingelicht worden over de Ketenaanpak IFG.
- U blijft **verantwoordelijk** om de gevaarsituatie in te schatten. Als er gevaar dreigt voor gezinsleden, dan start u de nodige crisisinterventies en zorgt u voor een veiligheidsplanning.

>> AANMELDEN

Een situatie aanmelden gebeurt via het aanmeldformulier (meer informatie bij de contactpersoon van uw organisatie in het operationeel team - zie pagina 7).

STAP 2: DOSSIERVORMING

De aanmelding wordt besproken op de **overlegtafel** met vaste vertegenwoordigers van alle partners. De aanmeldende dossierhouder kan eenmalig op de overlegtafel aanwezig zijn om het dossier nader toe te lichten. Om een volledig zicht te krijgen op de situatie leggen alle partners hun (need-to-know) informatie bij elkaar. Deze informatie wordt door de partners (op)gevraagd bij de dossierbehandelaars binnen hun organisatie of sector. Ondertussen kan de hulpverlening al opgestart worden.

Om een goede inschatting te kunnen maken van de situatie, moet alle informatie aanwezig zijn. Als blijkt dat er belangrijke elementen ontbreken, dan worden die bij de relevante partners opgezocht.

STAP 3: WEGING EN KWALIFICATIE

- Op basis van de beschikbare informatie wordt een **risicotaxatie-instrument (RTI)** ingevuld. Dit dient als basis om het dossier te wegen (wat is de ernst van de problematiek?) en te kwalificeren (welke problemen doen zich voor en welke beschermende factoren zijn aanwezig?).
- Als het dossier niet zwaar genoeg weegt of niet voldoet aan de criteria, formuleert het operationeel team een advies voor de aanmelder.
- Als het dossier wel in aanmerking komt voor de ketenaanpak, dan worden er gezamenlijke doelstellingen en acties voorgesteld in een **plan van aanpak**. Er wordt bekeken welke diensten deze acties kunnen opvolgen. Een casus-regisseur - die onder de partners wordt aangesteld - zorgt voor de coördinatie.

Ketenaanpak verloopt procesmatig en volgens opeenvolgende stappen.

STAP 4+5: CASUSREGIE EN UITVOERING

De casusregisseur coördineert alle acties in een ketenaanpakdossier (regiefunctie).

Hij/zij gaat niet zelf als hulpverlener aan de slag, maar houdt het overzicht over alle lopende trajecten en ontwikkelingen binnen het gezin.

De acties worden uitgevoerd door de betrokken diensten, terwijl de casusregisseur het helikopterperspectief bewaakt.

- Voor de cliënten is de casusregisseur een neutrale aanspreekpersoon die, indien nodig, kan bemiddelen als een traject met een bepaalde dienst moeilijk loopt.
- Voor de betrokken organisaties vergemakkelijkt deze aanpak een goede doorstroming van relevante informatie en een vlotte samenwerking met de andere partners.

Hij/zij brengt de cliënten op de hoogte van het plan van aanpak via een persoonlijk gesprek.

Hij/zij contacteert alle betrokken diensten via telefoon, e-mail ... om de doelstellingen van het plan van aanpak te bespreken en op te volgen.

De casusregisseur houdt de vinger aan de pols bij de betrokken diensten en bij het cliëntsysteem over de uitvoering van de acties.

Op regelmatige tijdstippen brengt de casusregisseur verslag uit op het operationeel team.

De voortgang, nieuwe ontwikkelingen of problemen in de uitvoering worden besproken. Als blijkt dat bijsturing van het plan van aanpak nodig is, communiceert de casusregisseur dit naar het operationeel team.

Bij het uitvoeren van het plan van aanpak geldt een gedeelde verantwoordelijkheid.

De casusregisseur kan bij problemen in de uitvoering altijd terecht bij het operationeel team van de ketenaanpak om tot een gedragen beslissing te komen.

STAP 6: AFSLUITEN EN EVALUATIE

Als het geweld gestopt is en de doelstellingen van de casuscoördinatie gerealiseerd zijn, kan een dossier afgerond worden.

Na 6 maanden neemt de casusregisseur opnieuw contact op met de betrokken diensten en het gezin. Als er geen nieuwe geweldsfeiten zijn en de situatie nog altijd onder controle is, wordt het dossier volledig afgesloten. Dit betekent niet dat er geen hulpverlening of justitieel traject meer kan lopen.

De aanpak van de casussen wordt geëvalueerd op de overlegtafel.

>> MELD U NU AAN!

Waarom meewerken aan of aanmelden bij de Ketenaanpak IFG?

- Ketenaanpak IFG brengt met medeweten van de cliënt alle informatie samen.
- De informatiedeling tussen de kernpartners is wettelijk geregeld in artikel 458ter SW.
- De verschillende partners brengen elk expertise in vanuit hun sector.
- Ketenaanpak IFG maakt een geïntegreerd plan van aanpak op met concrete acties.
- Een gemandateerde casusregisseur coördineert de aanpak.
- Ketenaanpak IFG organiseert een begeleidingscontinuïteit.
- Veiligheid van slachtoffers is een prioriteit in alle stappen.
- Knelpunten worden doorgegeven als beleidssignaal.

KETENAANPAK

INTRAFAMILIAAL GEWELD
WEST-VLAANDEREN

VRAGEN OF AANMELDEN

Voor meer informatie kunt u terecht bij
Patrick Delanoeye - Sabine Persad
Coördinatie Ketenaanpak intrafamiliaal geweld West-Vlaanderen

Afdeling Justitiehuizen
p/a Predikherenrei 3, 8000 Brugge
Tel. 050 44 24 10
ketenaanpakifg.wvl@vlaanderen.be
patrick.delanoeye@vlaanderen.be
sabine.persad@vlaanderen.be

